

Tvář (F)evoluce Lípa:

Prý jsem absolutní pacient. Chci být fotbalu blíž

/ROZHOVOR/ Nejsou sami, ale mají suverénně největší zvuk. Hnutí Fotbalová evoluce drží praporek mezi těmi, kteří prahnou po změnách v českém fotbale. Od nejvyšších pozic, přes kraje, až po okresy. Jednou z předních tváří (F)evoluce je Ondřej Lípa. Před lety sportovní komentátor a moderátor, pak fotbalový funkcionář. A nyní jeden z manažerů nové iniciativy, kterou ne všichni vítají s otevřenou náručí.

Ondřej Lípa, dříve fotbalový komentátor, pak funkcionář a nyní jeden z manažerů iniciativy Fotbalová evoluce | Foto: archiv Ondřeje Lípy

Lípa si navíc do svých plánů přidal další bod - je kandidátem Okresního fotbalového svazu Beroun, právě na Berounsku totiž bydlí. „Ve chvíli, kdy to nedáme dohromady společně, tak fotbal nebude mít děti, hokej nebude mít děti, a všechno bude upadat,“ říká Ondřej Lípa v exkluzivním rozhovoru pro Deník.

Na webu Fotbalové evoluce se jednotlivé osobnosti představují svým mottem.

To vaše zní: Fotbal je vášně. V čem je ta vášně k fotbalu?

Mám to odmalinka, pocházím ze sportovní rodiny. Takže jsem běhal za balónem, pořád jsem chtěl dělat nějaké sporty. V rodině jsme měli omezené podmínky, takže jsem nemohl na tenis nebo na hokej, protože to byly drahé sporty. Fotbal byl zpočátku nejdostupnější. Pořádně jsem ho ale začal hrát až ve třinácti letech, přes Duklu Praha jsem se dostal do třetí ligy. Díky tomu, že jsem měl absolutní vášně a zaujetí pro tuto hru. To je důležité i pro děcka v nynější době, aby v každé minutě, kdy nemají co dělat, vzaly balón a něco s ním dělaly. Pro mě fotbal byl a je úplnou modlou. Proto jsem se u něj udržel. Toto vlastně řešíme s mladými hráči, kteří z nějakých důvodů předčasně končí. Oni tam zaujetí a emoční pouto nemají. To je u mě to nejdůležitější. A proto se do fotbalu pořád vracím. Pro mě je to srdeční záležitost. Když se zeptáte mých kamarádů, tvrdí, že jsem absolutní pacient.

Lidé vás znají spíše z televize, z médií nebo z internetu. Zkuste se trochu představit i mimosportovně.

Jsem ve svém studijním i profesním životě zaměřen na sport. Diplomovou práci jsem dělal na téma Management ve sportu aneb Konec olympijských ideálů. V překladu to znamenalo, že byznys a zájmy okolo něj mohou v budoucnu zabít podstatu sportu, což se vlastně svým způsobem teď děje. Už v devatenácti letech jsem začal pracovat v České televizi jako externista. Chodil jsem do školy, hrál fotbal a měl práci. Bylo to hodně spojitě, ale musel jsem se pro něco rozhodnout, takže jsem trochu upozadil fotbal. Postupem času mi však v komentování a moderování začal chybět. Cítil jsem, že se mi chce vrátit se k němu blíž, být u týmu. Vždy jsem byl kolektivní člověk a týmový hráč. Práce v televizi byla sice zajímavá, procestoval jsem s ní skoro celý svět, byl jsem na akcích, na které se běžně lidé nedostanou. Když jsem si ale vše vyhodnotil, bylo to takové pozlátko, chtěl jsem být fotbalu blíž.

Když jste zmínil byznys, peníze vládnou v podstatě ve všem. Ve fotbalovém Česku to byl neustálý boj o moc a peníze, vše vyvrcholilo zatčením místopředsedy FAČR Romana Berbra a dalších.

Proč ke všemu došlo?

Myslím si, že jsme po revoluci začali dělat hodně byznys, vymýšleli jsme, co bychom mohli zobchodovat a podobně. Do klíčových pozic se dostali lidé, kteří neměli morální hodnoty nastavené úplně dobře. Takoví slušnějším lidem potlačili jejich přínos pro společnost a to je podle mě hlavní důvod. Ve fotbale a vůbec ve sportu je to o tom, že vždycky musí být vyvážená odborná stránka a stránka manažerování aktivit. Když začnou převládat obchodní zájmy, tak se potlačuje sportovní aspekt. Je to jeden z mých velkých motivů, když říkám: pojďme, musíme začít dělat fotbal, přestat se bavit o strukturách, o moci, a fakt se mu věnovat.

Pokračujte...

Je třeba kopané fouknout vítr do plachet, protože když to neuděláme, tak ji zabijeme. Do okresu se to promítá tak, a teď nemyslím jen ten berounský, že se začíná všude říkat, že začíná boj o moc. O jakou moc? V okrese? Vždyť to je podhoubí fotbalu, tady se má pracovat s dětičkami, spolupracovat a máme vymýšlet s prominutím psí kusy, abychom děti udrželi u fotbalu. A neřešit, jestli ten má větší moc než ten. To ať rozhodne přirozená hierarchie toho, kdo to dělá lépe a dostane se výš. Nevím, jestli jsem přesně odpověděl na otázku, ale myslím si, že je to o kvalitě a charakteru lidí, které necháme ve fotbale pracovat. Když si lidé uvědomí, že mají vliv na volby a zvolí si charakterní zástupce, kteří chtějí fotbal dělat nezištně, tak potom má fotbal šanci. Pokud dáme prostor lidem, kteří to dělají pouze pro svůj prospěch, pro svůj obchod, tak je jasné, že se situace bude pořád horšit. A my jsme svou pasivitou nechali prostor lidem, kteří mají jen ten obchodní záměr pro sebe.

Už před zatčením Romana Berbra existovalo několik aktivit. Sledoval jste je už tehdy?

Třeba v červenci letošního roku jsem seděl s kluky z Výzvy 2021, s Pavlem Procházkou, Ivanem Grégrem, Standou Hrabětem a dalšími. Byli jsme s nimi hodně v kontaktu, stejně tak s Čistým fotbalem, a to už před zatčením pana Berbra. Snahu už jsme měli, absolvovali jsme schůzky, jen to bylo těžké tím, že jsme neměli volnou cestu. Ve chvíli, kdy se to stalo a pana Berbra zatkli, tak jsme mohli volněji oslovit lidi a zároveň jsme věděli, že jim můžeme dodat větší kuráž a odvalu, že teď se nemusí bát. Myslím, že všechny iniciativy vnímají a vyznávají podobné principy, jakkoliv se zcela logicky v detailech mohou odlišovat. Ale je to stejné jako v okrese, je třeba spolupracovat a povýšit se nad svá ega ve prospěch fotbalu.

Bylo tedy zatčení bývalého místopředsedy svazu spouštěčem k vzniku Fotbalové evoluce?

Ono to bylo spíše tak, že vedle zmíněných iniciativ jsme společně s Tondou Barákem starším a dalšími kluky, se kterými jsme pracovali na rozvoji mládeže a fungování akademií, jezdili hodně po republice a na okresech dělali semináře pro trenéry. Pak jsme udělali projekt Společně to můžeme změnit, kdy jsme se spojili s ostatními sporty a s jejich zástupci jsme jezdili po Česku. To bylo ještě v době, kdy jsem byl na fotbalové asociaci. Dělali jsme v podstatě totéž, co děláme teď. Říkali jsme: pojďte začít všichni spolupracovat, aktivovat se, protože děti to potřebují. A není to jen o fotbale. Ve chvíli, kdy to nedáme dohromady společně, tak fotbal nebude mít děti, hokej nebude mít děti, a všechno bude upadat. Takže jsme už tehdy jeli obdobné principy a to, co se stalo, je vlastně návaznost. Jediné mezidobí bylo, když jsme odešli z FAČR, než vzali pana Berbra do vazby. S lidmi jsme se snažili komunikovat, ale měli jsme velkou represii ze strany asociace.

Po prvních zprávách o zatčení jste se museli sejít. Je to tak?

Scházeli jsme se, mluvili jsme přes moderní komunikace a začali jsme se bavit, že nám všem dochází zpráva o tom, že se s námi chtějí lidé setkat. Řekli jsme si, že bychom jim mohli pomoci, dali jsme do kupy marketingový plán a vymysleli jsme, jak to bude tématicky. Tonda Barák připravil okresní menu, já s Rudou Řepkou jsme se věnovali víc strukturálnímu věcem. Chtěli jsme udělat komplexní témata, aby lidé věděli, o čem se na setkáních chceme bavit, plus nějaké principy, hodnoty a další věci. Pak jsem začal řešit vše v rámci internetu, sociálních sítí, kdo nám pomůže s videem. Stálo to sice velkou spoustu peněz, ale řekli jsme si, že buď to lidé uchopí nebo ne.

Pro zájemce jste nejprve připravili internetové stránky. A pak jste začali jezdit mezi lidmi a vysvětlovali jim, čeho chcete dosáhnout. Na okrese Beroun proběhly dosud dvě schůzky se zájemci.

Kolik jich přijelo?

Na první schůzce bylo tuším třiatdvacet lidí, na druhé bylo pět nových, někdo se omluvil kvůli nemoci nebo práci. Nejprve jsme připravili ale takový “wow“ efekt, že o nás musí lidé vědět. A to byly právě bílé košile. To vyšlo. Pak se vše rozjelo. Začali nám volat, že se vyfotíme a nikam nejezdíme. A my jsme říkali, že potřebujeme od lidí signál, že s námi chtějí mluvit. Pak už jsme mohli navštívit desítky okresů a najet tisíce kilometrů. Na té první schůzce na Berounsku byl Vláďa Šmicer, Tomáš Maruška, Ruda Řepka. Měli jsme dobrý pocit. Živě jsme diskutovali. Je pravdou, že na každém okrese to bylo jiné, někde jsou to takové živé organismy, někdo je naopak pasivnější a čeká, co z toho bude. Někde začnou být najednou jakoby lusknutím prstu hned zapojení a hodně aktivní, někde to zase trochu povadne. Tady to bylo spíše takové, že lidé vstřebávali, o čem Fotbalová evoluce je a při té druhé schůzce už to byla aktivní komunikace napříč celým spektrem.

Třeba na berounském okrese fungoval svaz na rozdíl od některých jiných vcelku solidně.

Co je podle vás potřeba vylepšit?

Máme to postavené tak, že od začátku neútočíme na nikoho ani z vyšších, ani z nižších sfér fotbalu. Jenom chceme aktivovat lidi a chceme, aby oni rozhodli o tom, jak fotbal má vypadat. První věcí je zapojení lidí, aby si uvědomili, že jsou součástí fotbalu nejen ve smyslu svého klubu, ale že ovlivňují svým hlasem prostředí. My tím, jak jsme se bavili o byznysu nebo povaze lidí, tak chceme, aby si sami určili, kdo fotbalu bude nastavovat určité hodnoty a jak bude fungovat. Druhou věcí je, že spoluprací na okrese nastavujeme naše prostředí právě v něm. To znamená, že malé kluby musí chápat, že velké potřebují trochu něco jiného. A naopak větší musí chápat, že menší jsou pro ně zdrojem hráčů a musí spolupracovat. Jedno zlepšení by tedy mělo být v komunikaci mezi kluby. Pak vždy říkám, že výkonný výbor není od toho, aby určoval, jaký fotbal hraje. Je od toho, aby vám nějakým způsobem pomáhal řešit vaše problémy a zájmy. To znamená, že potřebujete pomoci s dotacemi, s infrastrukturou. Lidé z pozice vlivu ve výkonném výboru by měli umět pomoci i na úrovni zřizovatelů a místních samospráv. To je v rámci komunikace.

A co role rozhodčích, kteří jsou často v nemilosti?

Potom musíme vložit velkou energii do toho, abychom očistili roli rozhodčích. Musíme přibírat co nejvíce mladých. Ono je to na všech okresech obdobné, někde jsou větší problémy s rozhodčími, někde s mládeží, jinde s infrastrukturou. A někde jsou problémy všechny najednou. Nikde nenarazíte na jiný problém. Všude však jsou na podnose rozhodčí. Ale oni sami nejsou problémem, oni jsou nástrojem toho prostředí, nejsou jediní, kdo dělají zlo, ale opravdu nástrojem, protože kluby je k tomu využívají.

Jak tedy situaci vyřešit?

Musíme nastavit pravidla pro fungování rozhodčích, jde i o nastavení náborů mladých rozhodčích. Není to jen o tom někde něco říci, že potřebujeme rozhodčí, ale aktivně musíme obětovat čas a energii. Tady se dostáváme k druhému bodu. Jakkoliv je to zadarmo, musíme tomu dát svůj čas. Věřím, když partneři uvidí, že chceme být aktivní a fotbalové prostředí se chce narovnat, přijdou nové prostředky.

Když jste se dotkl rozhodčích, jejich získávání je dost těžké. Jak lidi přesvědčíte, aby začali pískat?

Jednou z cest je vytvoření pyramidy rozhodčích, začít postupně zapojovat žáky, kteří by pískali v mládežnických kategoriích přípravky a mladší žáky. V klíčovém momentě budou rozhodovat. Tím si vytvoří vztah k řemeslu. Zároveň když to budou dorostenci, kteří budou pískat žáky tak žáčkové budou vědět, jak to funguje. Já rozhoduji o tom, jak hraji a rozhodčí zase rozhoduje o mně. V tuto chvíli si vytvoří vzájemný respekt už od útlého dětství a zároveň vyprofilováváme lidi, kteří do budoucna, když by měli skončit s fotbalem třeba kvůli zranění, tak si řeknou, že u něj zůstanou jako rozhodčí. Postupně do toho tímto procesem budeme vtahovat mladé kluky a ve chvíli, kdy si řeknou, že je to opravdu baví, tak se naplno zapojí.

Svaz projevil snahu vychovávat rodiče vydáním desatera pravidel chování, ale přesto často při turnajích přípravek chodí podél postranních lajn a pletou se do hry všem, hráčům, trenérům i rozhodčímu. Co vy na tento problém?

Rodiče u klandru jsou důležitou položkou. Ti už by měli vnímat, že i děcka, co pískají, tak se to učí a že prochází vývojem. Stejně tak jako ty, které na place hrají. Žáček už moc dobře ví, jaká jsou základní pravidla fotbalu. My v dnešní době vlastně vnucujeme, že autoritou jsme my a že jenom my můžeme rozhodnout, jestli to byl faul nebo ne. Děcka to ví také. Opravdu si myslím, že pokud vtáhneme hodně kluků

do rozhodování nižších kategorií, tak nám to pomůže, jak se v budoucnu budou chovat k rozhodčím dál. A dále pak zase oni budou ti rodiče. A když si vytvoříme dobré prostředí už teď, tak v horizontu osmi deseti let se to projeví. My ale musíme začít právě už teď. A uvidíte výsledky. Za deset let budou u toho klandru jeden, možná dva, kteří jsou taková jáci jsou, ale nebude tam dvacet takových.

Zmiňujete změnu prostředí. Jak toho dosáhnout?

Všichni teď bohužel čelíme prostředí takovému, jaké je. Ale musíme u toho hlavně vydržet. A právě teď se vracím na ten úplný začátek, kdy moje vášeň k fotbalu mě přivedla sem. I když vím, že lidé budou třeba dalších pět šest let nadávat, tak ti, kteří mají vůli všemu pomoci, u toho musí vydržet. Jenom tím se dostaneme dál. Když se na to všichni vykašlou a řeknou si, že jim celá práce za to nestojí, když můžou jet třeba na hory, tak je to špatně. Ale když u fotbalu udržíme zapálené lidi, může se posunout.

Problematickou skupinou včetně berounského okresu je ta dorostenecká. Obdobně jako fotbal je na tom ale i lední hokej, o čemž nedávno mluvil šéftrenér Filip Pešán. Jak udržet dorostence u fotbalu?

Tady jsou tři věci. Jednou je fakt, že nadějného dorostence hned vezmou kluby do vyšší soutěže. Tady musí fungovat spolupráce. To znamená, že pokud si nějaké dorostence beru výš, tak bych měl recipročně dávat hráče těm klubům, odkud jsem je vzal. Zároveň si musíme vyhodnotit, proč ty kluby nemáme. Nejlepší variantou je potkat se třeba s deseti z nich a zeptat se jich, proč končí s fotbalem, proč dochází někam jinam a na další otázky. Samozřejmě je tady okolnost, že odchází na střední školu do většího města, ale pořád se bavíme o tom, že tam jsou související důvody vazby k fotbalu. Často se nám stává, a je to problém celého českého sportu, že děcka si určitý sport nezvolily samy, že do něj byly natlačeny. A pak dělají jenom jeden sport, ve čtrnácti letech vidí první holku a řeknou si, že když půjdou na trénink, tak nestihnou rande. Je to sice přirozený jev, ale dřív by se většině z nás nestalo, že bychom se na fotbal vykašlali jenom kvůli holce. Je to o tom, aby děti měly silnější emoční vazbu k tomu sportu, abychom zlepšili prostředí, které jim dá impuls zůstat, ač už jako hráč, trenér nebo rozhodčí. I v dorostu, když už kluk nebude chtít hrát zápasy o víkend, může pomáhat s trénováním v týdnu.

Odliv fotbalistů je určitě nemilý. Jak tomu víc zamezit?

V řadě klubů chyběla dobrá práce s mládeží. Řada z nich už pochopila, že je to jediná cesta, jak si můžou hráče udržet, protože prostředků je čím dál tím méně. Pro kluby je tedy jediná cesta začít pracovat s dětmi, a když se začne co nejdříve, tak se to brzy projeví. Ve většině klubů jsou přípravky, mnohde jsou mladší žáci a postupně to bude dorůstat. My k tomu musíme udělat to, že zjistíme, proč nám odcházejí kluci v dorostech, udělat v návaznosti nějaká opatření, pracovat intenzivně s dětmi ve školách, abychom rozvíjeli jejich vazbu k pohybu obecně. A začít řešit spolupráci mezi kluby. Chcete tady toho hráče, tak si jej vezměte na nějaký čas, vyzkoušejte ho. Pak musíme s tím klukem dobře komunikovat, proč ho výš bereme a případně také proč ho zase dáváme zpátky. Ve chvíli, kdy se neprosadí a my mu nevysvětlíme proč, tak řekne, že ho to přestalo bavit, je zklamaný. Když však bude fotbal milovat a nebude chtít být třeba Ronaldo, tak bude dál chodit hrát i u sebe na vesnici. To je komplexní téma, o kterém bychom se mohli bavit celé hodiny.

Dotkněme se důležité věci, kterou jsou finance na okresní úrovni. Funguje odměna pro finalisty poháru a další benefity pro kluby. Jste schopni sehnat ještě víc peněz?

Tím, že není zveřejňovaná účetní závěrka OFS na justice.cz, tak nevidíme, jaké jsou rámcové prostředky, se kterými okresní svaz nakládá. Ve chvíli, kdy obchodní sféra uvidí, že fotbal se vydal nějakou cestou a má nastavené koncepční kroky, může přijít víc financí. To je ale potřeba zpracovat. Když za partnerem přijdeme, tak mu říci, že chceme pomoci s penězi, ale na konkrétní věc. On se na to podívá, řekne, že to má hlavu a patu a peníze dá. Je potřeba si říci, jestli tady něco takového bylo. Určitě tu byly jednorázové věci, ale tak budeme dělat i koncepční věci, na které seženeme silnější partnery. Už teď v rámci Fotbalové evoluce máme na sebe navázány partnery, kteří jsou ochotní pomáhat s podporou některých projektů. My jsme na stránky Fotbalové evoluce nedávali žádnou výzvu na finanční podporu, nedali jsme tam účet, kam posílat peníze, ale lidé si nás našli sami. Do té doby nechtěli dát do fotbalu peníze, ale teď si řekli, že to je dobrá cesta a že finance do fotbalu vloží.

Poslední otázka. Kandidujete na funkci předsedy berounského okresního fotbalového svazu. Proč?

Dobrá otázka. Je to totiž takový precedens, protože v rámci Fotbalové evoluce chceme, aby na jednotlivých

okresech kandidovali lidé, kteří jsou s tamním prostředím dlouhodobě spjati a znají ho. Na druhé straně na začátku našeho představení se nás média ptala, jestli se my do toho zapojíme aktivně a my jsme řekli, že ve chvíli, kdy v tom prostředí bude poptávka a vůle, abychom se zapojili, uděláme to. Já jsem stál před rozhodnutím, jestli trošičku porušit principy Fotbalové evoluce nebo naopak. Vzhledem k tomu, že jsou tady super lidé, kteří mají potenciál, tak jsem se na základě schůzek a vůle samotných klubů rozhodl, že jejich výzvu přijmu. Takže moje osobní ambice nebyla nikde kandidovat. Tady se to ale stalo, protože šlo o vůli klubů. A já jsem chtěl dodržet své slovo jim dané.

Ptal se JAN BEŽŮ

článek zveřejněn se souhlasem autora